

ฤทธิ์ลดไข้ของยาตำรับจันทลีลา

นาย สุทธิโชติ ดิยภูมิ
นาย สุรัชย์ งามรัตนไพบูลย์

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2542

ANTIPYRETIC EFFECT OF CHANTALEELA FORMULA

Mr. SUTICHOD TIYAPOOM

Mr. SURACHAI NGAMRATANAPAIBOON

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR
THE BACHELOR DEGREE OF SCIENCE IN PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY

1999

บทคัดย่อ

ยาตำรับจันทลีลา ประกอบไปด้วยพืชสมุนไพร 8 ชนิดคือ กะดอม, โกฐจุฬาลัมภา, โกฐสอ, โกฐเขมา, จันทร์เทศ, จันทน์แดง, บอระเพ็ด และปลาไหลเผือก ที่มีสรรพคุณทางยา และมีการนำมาใช้อย่างมากมาย ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาพิษณุเอกลักษณะ และส่วนประกอบในวงการแพทย์แผนไทย และจัดทำมาตรฐานของยาตำรับจันทลีลา ยกเว้นบอระเพ็ด การทำวิจัยนี้ยังได้ศึกษาฤทธิ์ในการลดไข้ของยาตำรับจันทลีลาในกระต่ายพันธุ์ตาแดงเพศผู้ที่ถูกชักนำให้เกิดไข้ด้วย **Lipopolysaccharide (LPS)** พบว่า LPS ขนาด 10 มก./กก. ชักนำให้เกิดไข้สูงสุดในกระต่ายหลังจากฉีดไปแล้ว 3 ชั่วโมง และเมื่อป้อนผงยาตำรับจันทลีลาขนาด 100 , 200 และ 400 มก./กก. หรือยาลดไข้มาตรฐาน (พาราเซตามอล 200 มก./กก.)ในชั่วโมงที่ 3 หลังจากฉีด LPS พบว่ายาตำรับจันทลีลาขนาด 400 มก./กก. สามารถลดไข้ได้ตั้งแต่ชั่วโมงที่ 1 หลังจากได้รับยาตำรับจันทลีลา และยังคงแสดงผลลดไข้ต่อเนื่องไปถึงชั่วโมงที่ 4 หลังจากได้รับยาตำรับจันทลีลา ($P<0.05$) เช่นเดียวกับยาลดไข้อ้างอิง (พาราเซตามอลขนาด 200มก./กก.) นอกจากนี้ ได้มีการจัดทำ TLC' pattern และ ค่า Total Ash ของส่วนประกอบ แต่ละตัว และยาตำรับจันทลีลา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำมาตรฐาน และพิษณุเอกลักษณะเปรียบเทียบกับในงานวิจัยอื่นต่อไป

ABSTRACT

The Chantaleela formulation consists of eight plants;Ka-Dom (Gymnopetalum cochinense Kurz H.C.,Cucurbitaceae), Koad-Chulalumpa (Artemisia vulgaris Linn., Compositae), Koad-So (Angelica sylvestris Linn., Umbelliferae), Koad-Kamao (Atracylodes lancea (Thunb) DC., Compositae), Nutmeg (Myristica frgrans Houtt., Myristicaceae), Chan-Daeng (Dracaena loureiri Gagnep., Agavaceae), Bor-ra-pet (Tinospora crispa Miers ex.Hook.f.& Thoms., Menispermaceae) and Pra-Lai-Peark (Eurycoma longifolia Jack., Simarubaceae); which have long been used in Thai traditional medicine. The antipyretic activity of Chantaleela formula was studied in male New Zealand white rabbit. Fever was induced by subcutaneous injection of Lipopolysaccharide (LPS) at a dose of 10 µg./KgBW. in rabbits.Three hours after LPS administration, Chantaleela formula at various doses (100, 200 and 400 mg./kgBW.) was orally administered to the animals. The antipyretic effect was observed in rabbits receiving Chantaleela formula at a dose of 400 mg./kgBW. which was comparable to those receiving paracetamol 200 mg./kgBW. It can be concluded that Chantaleela formula counter-reacts LPS-induced fever in rabbits. The TLC' pattern of Chantaleela formula and each constituents were recorded as well as total ash values for further study.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการพิเศษนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความปรึกษา แนะนำและช่วยเหลือเป็นอย่างดี จากท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.สุจิตรา ทองประดิษฐ์โชติ , รศ.ยุวดี วงษ์กระจ่าง ภาควิชา